

Програма з підвищення енергоефективності та енергозбереження м. Дружківка на період 2018 – 2020 роки

1. Загальні положення

Програма з підвищення енергоефективності та енергозбереження м. Дружківка на період 2018-2020 роки (далі – Програма) є програмою, орієнтованою на підвищення ефективності і зменшення обсягів використання енергетичних ресурсів у місті.

Програма враховує відповідні вимоги Закону України «Про енергозбереження», постанови Кабінету Міністрів України від 01.03.2010 № 243 «Про затвердження Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010-2015 роки», постанови Кабінету Міністрів України від 17.10.2011 № 1056 «Деякі питання використання коштів у сфері енергоефективності та енергозбереження» та інших нормативних актів у сфері енергозбереження та енергоефективності.

Одна з головних проблем міста - постійне зростання видатків з місцевого бюджету на оплату енергоносіїв, яка обумовлена :

- стрімким зростанням цін на паливно – енергетичні ресурси (далі - ПЕР) на світовому та національному ринках;
- використанням застарілого енергоємного обладнання, яке є причиною надмірного, нераціонального споживання ПЕР;
- зношеністю інженерних мереж, незадовільним станом дахів, підвальних приміщень, віконних блоків, що спричиняє порушення температурного режиму, втрати тепла тощо.

1.1. Заклади бюджетної сфери міста

Перевитрачання ПЕР в комунальних установах, закладах та підприємствах Дружківської міської ради обумовлено низкою яскраво виражених проблем, зокрема:

- відсутністю налагодженої системи обліку паливо-енергетичних ресурсів;
- незадовільним станом віконних рам, дверей, дахів, що є основним джерелом втрат теплової енергії;
- деякі установи бюджетної сфери не обладнані регуляторами тепла, що не дає змоги впливати на постачання теплової енергії і призводить до споживання більшої кількості тепла, ніж необхідно;
- порушенням системи вентиляції при заміні віконних рам на металопластикові та ще ряд інших проблем.

1.2. Житловий фонд

Найбільш проблемною сферою щодо реалізації політики енергозбереження є житлові багатоквартирні будинки. Така ситуація є досить типовою для всієї країни:

- більша частина будівель побудована в період, коли необґрунтовано низькі ціни на енергоносії поєднувалися з вимогами прискорення будівельних робіт, зменшення вартості, скорочення матеріалоемності і трудоємності будівництва, тому зовсім не дивно, що більшість цих будівель не відповідають сучасним вимогам енергозбереження, комфорту та в цілому кліматичній ситуації;

- неналежна експлуатація будинків, а саме: низька якість та несвоєчасність капітального і поточного ремонту призвела до погіршення стану багатоповерхівок та підвищення рівня енергозатрат, який майже в 5 разів перевищує європейські стандарти.

Якщо ситуація не зміниться (наші будинки не стануть енергоефективними, а мешканці не почнуть ощадливо споживати ресурси), то обсяги споживання газу та електроенергії зростатимуть із року в рік.

Окрім того, на зростання споживання впливатимуть й інші фактори, такі як: збільшення потреби в побутових приладах, які споживають електроенергію, значне коливання температур у зимовий період, а також, низька якість природного газу, що збільшує обсяги його споживання. Все разом призводить до необґрунтовано великих обсягів споживання енергоресурсів у багатоквартирних будинках.

Також слід зазначити, що рівень теплового комфорту є одним із основних факторів забезпечення життєво необхідних санітарно-гігієнічних умов перебування людини у приміщенні, і забезпечення таких умов неможливо без витрат енергії, отримання якої не може бути безкоштовним.

Тому, в умовах постійно зростаючих цін на основні види енергоресурсів та значної зовнішньоекономічної залежності нашої країни від постачальників енергоносіїв, питання поліпшення показників енергоефективності та зменшення споживання енергоресурсів у житлових будинках набувають особливої актуальності у зв'язку із нагальною необхідністю економії коштів на їх утримання.

Одночасне зростання цін та обсягів споживання енергоресурсів не зможе витримати бюджет більшості мешканців міста, що проживають у багатоквартирних будинках.

Для того, щоб ситуація не стала катастрофічною, необхідно вже сьогодні розпочинати діяльність зі зменшення енергозатратності житлових будівель.

В умовах, коли ані держава, ані населення не спроможні нести тягар відповідальності за утримання житлового фонду і впровадження політики енергоощадності у цьому секторі економіки, формування «організованого» власника в рамках ОСББ дає можливість реалізувати права власників житла. Мешканці житлових будинків мають шанс власноруч і на свій розсуд вирішувати зазначені вище завдання. На жаль, ні у громадян, ні у влади немає достатньо ресурсів для того, щоб комплексно впровадити енергозберігаючі заходи і досягти такого рівня енергоспоживання, при якому жити в будинку буде економічно вигідно та комфортно. Тому для вирішення проблеми необхідно об'єднати зусилля та ресурси всіх зацікавлених сторін з метою вироблення єдиної стратегії, з урахуванням інтересів і можливостей усіх партнерів.

Втрати теплової енергії будинком, а також потенціал енергозбереження сьогодні мають такий розподіл:

- зовнішні стіни – 40% (потенціал економії – 70%);
- вікна, двері – 25% (потенціал економії – 50%);
- вентиляція – 15% (потенціал економії – 65%);
- гаряча вода – 10% (потенціал економії – 30%);
- дах, підлога – 8% (потенціал економії – 50%);
- трубопроводи, арматура – 2% (потенціал економії – 35%).

Як видно, втрати тепла в основному відбуваються через вікна, стіни, горища, підлогу та за рахунок вентиляції. Враховуючи загальну кількість будинків і споруд та питомі витрати енергії на їх теплозабезпечення, необхідно приділяти величезну увагу теплоізоляції та енергозбереженню.

2. Мета Програми

Підвищення енергоефективності та енергозбереження є стратегічною лінією розвитку економіки та соціальної сфери міста Дружківка на найближчу та подальшу перспективу.

Основними напрямками підвищення енергоефективності та реалізації потенціалу енергозбереження є створення адміністративних, нормативно-правових та економічних механізмів, які сприятимуть підвищенню енергоефективності та енергозбереження.

Енергозбереження – питання комплексне і охоплює всі сфери життєдіяльності міста і потребує належного та системного підходу.

Важлива частина технологічних завдань пов'язана з поліпшенням використання енергоресурсів за рахунок підвищення рівня експлуатації існуючого енергетичного господарства споживачів, модернізації технологічних процесів, перш за все за рахунок

маловитратних заходів, спрямованих на підвищення комплексності використання ПЕР, зменшення втрат, оптимізацію режимів роботи.

Реалізація завдань має пріоритетний характер, і від успішності створення ефективної системи муніципального регулювання енергоспоживання в значній мірі буде залежати можливість проведення належної політики енергозбереження.

Забезпечення надійного і сталого енергопостачання зі значним зменшенням його шкідливого впливу на довкілля буде здійснюватися за рахунок технічного переозброєння та реконструкції теплових мереж; модернізації житлового фонду; розширення обсягів використання нетрадиційних джерел енергії; впровадження системи моніторингу використання енергоресурсів у бюджетних закладах міста; проведення постійної інформаційно-роз'яснювальної роботи з мешканцями міста.

Реалізація Програми забезпечить сталий розвиток територіальної громади міста. Через заходи Програми розбудується потенціал мешканців міста. Реалізація Програми має значну екологічну ефективність. Знизяться обсяги шкідливих викидів та забруднення навколишнього середовища за рахунок зменшення кількості палива, що споживається.

Енергозбереження – найдешевше й екологічно чисте джерело енергії. Виробництво енергії, яку ми споживаємо, завдає значної шкоди навколишньому середовищу, негативно впливає на здоров'я людей. Економія ресурсів і енергії – реальний спосіб зменшити витрати і зберегти довкілля для наступних поколінь.

Необхідно приділяти належну увагу при впровадженні сучасних технологій, прогресивного енергоефективного устаткування в будівництві об'єктів житлово-громадського призначення. Зважаючи на те, що найбільшим споживачем теплової енергії в місті є населення, то найважливішим завданням міської ради є підняття свідомості членів територіальної громади щодо впровадження заходів з питань енергозбереження та енергоефективності.

3. Основні завдання та цілі Програми

До основних завдань програми відносяться

- підвищення рівня знань жителів міста та формування свідомості щодо питань ощадливого ставлення до енергетичних ресурсів;
- забезпечення енергетичної ефективності будівель відповідно до європейських стандартів;
- стабілізувати протягом 5-10 років видатки з місцевого бюджету на оплату комунальних послуг та енергоносіїв;
- збільшення розміру інвестицій у енергоефективну модернізацію будівель;
- впровадження нових технологій та альтернативних джерел енергії під час виробництва теплової енергії комунальними підприємствами;
- зменшення понаднормових втрат теплової енергії під час її транспортування до споживачів (термоізоляція мереж, оптимізація схем тепlopостачання) та безпосередньо в будівлях (термомодернізація огорожуючих конструкцій, інженерних систем будівель)
- підтримка належного технічного стану будівель і збільшення строку їх експлуатації;
- обмеження викидів двоокису вуглецю шляхом підвищення енергетичної ефективності будівель;
- стимулювання власників та квартирнаймачів будівель до раціонального та ощадного використання ПЕР;
- розробка енергетичних паспортів будівель, яка має здійснюватися незалежно кваліфікованими експертами.
- реалізація комплексу заходів із термомодернізації будівель та альтернативного енергозабезпечення;
- зменшення споживання паливно-енергетичних ресурсів населенням через стимулювання впровадження енергозберігаючих заходів;

- сприяння розвитку галузі енергоефективного будівництва і реконструкції, забезпечення умов щодо виявлення й залучення вітчизняних та іноземних інвестицій;
- зменшення обсягу субсидій для населення за спожиті енергоносії;
- популяризація економічних, екологічних і соціальних переваг енергозбереження, підвищення громадського освітнього рівня у цій сфері.

Енергоефективні цілі в закладах бюджетної сфери:

- 1) досягти зменшення видатків з місцевого бюджету на оплату комунальних послуг та енергоносіїв шляхом зменшення споживання ПЕР та води на 20%.
- 2) забезпечити комфортні умови перебування працівникам та відвідувачам в закладах, установах та організаціях бюджетної сфери.

Потенційні джерела економії в закладах бюджетної сфери – відсутність системи енергетичного менеджменту; неефективні системи освітлення; застаріле сантехнічне обладнання; відсутність регуляторів на радіаторах, експлуатація в ідальнях, пральнях енергоємного обладнання; втрати теплової енергії через огорожуючі конструкції, незадовільний стан підвальних приміщень, горищ, дахів тощо.

Енергоефективні цілі в житловому фонді міста:

- 1) зменшити споживання ПЕР в багатоквартирних житлових будинках на 20% до 2020 року;
- 2) забезпечення високого рівня комфорту проживання мешканців.

Досягти поставлених цілей планується за рахунок проведення (протягом 2018-2020 років) комплексної санації багатоквартирних будинків. Що дозволить покращити життєвий стандарт у багатоквартирних будинках, підвищити рівень енергоефективності будинків, зменшити витрати на утримання житлового фонду, подовжити період експлуатації та підвищити вартість житла. Термомодернізовані будинки слугуватимуть для наочної демонстрації провадження енергозберігаючих проектів та накопичення й поширення інформації на місцевому, регіональному та національному рівнях.

3) реалізація Програми підтримки населення з відшкодування частини кредитів, які надаються об'єднанням співвласників багатоквартирних будинків та житлово-будівельним кооперативам на реалізацію енергозберігаючих заходів на 2018-2020 роки.

4) стимулювання впровадження енергозберігаючих заходів для зменшення споживання паливно-енергетичних ресурсів споживачами через проведення робіт з утеплення зовнішніх фасадів будинків, ремонту стиків у панельних житлових будинках, ремонту теплової ізоляції покрівель та підвалів житлових будинків, заміни трубопроводів з їх теплоізоляцією, влаштування індивідуальних теплових пунктів із системою автоматизації та погодним регулюванням, заміни входних дверей та віконних блоків на сходових клітинах та у місцях загального користування на енергозберігаючі, впровадження енергозберігаючих систем електроосвітлення на сходових клітинах та у місцях загального користування.

Комплексна модернізація житлового фонду напряму залежить від обсягів залучення інвестицій та готовності участі громади на умовах спільного фінансування проектів.

4. Заходи з енергозбереження і енергоефективності

Впровадження заходів енергозбереження і енергоефективності допоможе зменшити споживання енергоресурсів як в кількісному вираженні так і в обсягах витрат), що в свою чергу є передумовою для зменшення шкідливих викидів в атмосферу та запорукою попередження глобального потепління і зміни клімату.

Програма з підвищення енергоефективності та енергозбереження міста Дружківка на 2018-2020 роки передбачає реалізацію Плану заходів (Додаток до Програми).

Впровадження заходів з енергозбереження та енергоефективності сприяє зменшенню споживання паливно-енергетичних ресурсів (як в кількісному так, і вартісному вимірі), що в свою чергу є запорукою зменшення шкідливих викидів в атмосферу та попередження глобального потепління та змін клімату.

5. Просвітницька робота реалізації заходів

Просвітницька робота – це комплекс дій, якими керуються органи місцевої влади при реалізації заходів з енергоефективності на місцевому рівні за які відповідальні енергоменеджер міської ради та енергоменеджери 3 ступеня, а саме:

- забезпечення навчальних закладів міста інформаційними дошками (тематика – енергозбереження та енергоефективність);
- запровадження міського конкурсу учнівських проєктів за темою «Енергоефективність та енергозбереження»;
- поширення (через ЗМІ) інформації про найпростіші способи економії в домашніх умовах;
- розповсюдження серед будинків багатоквартирного житлового фонду енергетичних сертифікатів розроблених за стандартом та методологією європейської кампанії Display;
- впровадження проєкту Юний енергоменеджер, який направлений на впровадження системи енергетичного менеджменту у школах, освіту у сфері енергозбереження – засвоєння знань про основи енергозбереження, виховання у школярів внутрішнього прагнення економії, небайдужого ставлення до нераціонального використання енергетичних ресурсів. Розвиток загальношкільного підходу до проблем енергоспоживання допоможе змінити світогляд учнів, підвищити рівень комфортності та знизити витрати коштів на експлуатацію шкільної будівлі;
- впровадження проєкту Енергетичний офіс, який створений з метою надання консультаційних послуг населенню та популяризації ідей ощадного використання енергоресурсів, популяризації заходів з підвищення енергоефективності та енергозбереження, екології, підвищення обізнаності з питань енергоефективних технологій та відновлювальних джерел енергії, створення ОСББ та його переваги, консультування щодо державних програм часткової компенсації утеплення об'єктів «Геплі кредити», консультування щодо використання зеленого тарифу та механізму використання енергосервісного механізму.

6. Моніторинг та контроль виконання Програми

Метою проведення моніторингу запроваджених заходів в місті Дружківка є забезпечення прозорості та відповідальності/підзвітності щодо впровадження Програми.

Моніторинг процесу зосереджується на інституційних аспектах – кількість новостворених об'єднань співвласників багатоквартирних будинків чи громадських організацій, в яких впроваджувалися заходи з енергозбереження.

Моніторинг вкладених ресурсів зосереджується на інвестиціях, які були залучені під час впровадження енергетичних заходів – кошти, витрачені на проведення семінарів, тренінгів, виготовлення рекламної, навчально-методичної та ін. продукції.

Моніторинг результатів зосереджується на фізичних результатах, здобутих від інвестицій – кількість мешканців (бенефіціарів), які отримали консультації, кількість просанованих об'єктів, кількість проєктних пропозицій.

Моніторинг впливу зосереджується на змінах в житті людей завдяки результатам – підвищення економічної спроможності громадян, покращення комфорту проживання, покращення стану здоров'я мешканців будинків та персоналу бюджетних закладів.

Моніторинг здійснюється у формі річних звітів.